

Operation av underkäken vid cancer i munslemhinnan – avancerade tumörer

Du rekommenderas en operation för att behandla din cancersjukdom. Målet med operationen är att ta bort hela tumören, bevara så mycket funktion som möjligt och återställa utseendet.

Hur ska jag förbereda mig?

I kallelsen får du veta hur du ska förbereda dig, när du ska komma till sjukhuset och vart du ska gå.

Så går det till

Du opereras i narkos. Det innebär att du sover och inte känner smärta.

Operationen pågår vanligen under en hel dag.

Om tumören vuxit in i käkbenet måste det tas bort. Många gånger kan tumören och käkbenet opereras via munnen, men ofta behövs också en operation via halsens hud för att ta bort lymfkörtlar och rekonstruera käkben och mjukdelar. Då deltar vanligen specialister i ÖNH, plastikkirurgi och käkkirurgi.

Rekonstruktion av käkbenet görs ofta med vävnad som tas från någon annan del av kroppen, en så kallad fri lambå. Om man behöver ben tas det vanligen från underbenet eller skulderbladet. Om man bara behöver hud och muskelvävnad tar man vanligen det från låret. Käkbenet fixeras med titanplattor, och den fria lambån sys in mot blodkärl på halsen.

Det är vanligt att du får en tracheostomi vid operationen. Det är en öppning på halsen där trachealkanyl sätts för att underlätta andningen. Den tas bort när risken för svullnad i operationsområdet avtagit.

Du får också en nasogastrisk sond, en slang via näsan till magsäcken. Den används till att ge näring de första dagarna efter operationen.

Vad händer efteråt?

Din kirurg berättar vad som gäller för dig. Du får oftast stanna på sjukhuset minst 2 veckor.

Efter en rekonstruktion med fri lambå måste blodförsörjningen till lambån övervakas noggrant under cirka en vecka. Den första natten vårdas du på en intensivvårdsavdelning och är vanligen fortsatt sövd.

Sedan får du flytta till en vårdavdelning. Där får du sakta börja röra dig och äta först flytande och sedan fast mat. Personalen kontrollerar noggrant hur lambån läker.

Den första veckan har du begränsningar i hur du får röra dig och vad du kan äta och dricka. Din kirurg berättar vad som gäller för dig.

Du ska inte röka, snusa, använda nikotinersättning eller dricka drycker med koffein. Det kan försämra blodförsörjningen till lambån och göra att vävnaden i lambån dör.

Du får hjälp med munhygien och vid behov sjukgymnastik. För råd, stöd och träning av sväljning, tal och munmotorik får du träffa en logoped. En dietist kan ge råd om hur du ska äta.

Du får äta blodförtunnande läkemedel under en månad.

När du har trakeostomi är det svårare att bilda röst men med en talventil kan du oftast prata. I annat fall kan du kommunicera via tecken, skrift eller platta. Trakeostomin tas vanligen bort efter ca en vecka.

3. BEHANDLING Operation

Stygn i munnen är vanligen av en typ som försvinner av sig själva. De behöver inte tas bort om de inte ger problem.

Du kan också få stygn som ska tas bort. Ibland tas de bort innan du skrivs ut, och ibland får du beställa tid hos en distriktssköterska för det.

Sjukskrivning

Du blir sjukskriven åtminstone 2–3 veckor efter operationen. Det kan också bli längre, beroende på hur omfattande operationen var och om du behöver mer behandling.

Återbesök

Du kallas till ett återbesök cirka 2–3 veckor efter operationen. Återbesöket kan ske på sjukhuset, eller via telefon eller videosamtal. Du får då veta resultatet av eventuella vävnadsprover som togs under operationen, prata om hur du mår och diskutera nästa steg.

Om du behöver träffa vårdpersonal före återbesöket, får du veta det när du skrivs ut från sjukhuset.

Om du har frågor före återbesöket, prata med din kontaktsjuksköterska.